

WAAR GAAT DEZE LES OVER?

In les 3 van *Kracht van Lampje* staat de beginnende vriendschap tussen Edward (beter bekend als Vis) en Lampje centraal. Ze zijn twee zeer verschillende kinderen. Met een andere opvoeding, andere achtergrond, andere talenten en kwaliteiten. Kun je vrienden zijn met iemand die heel anders is dan jij? Aan de hand van een doe-opdracht die Vis hun geeft, verkennen de leerlingen de mogelijke antwoorden op deze vraag. Lampje en Vis proberen in deze aflevering allebei ook iets te leren. Nieuwe dingen leren is waardevol. Maar niet alles past bij je! Leerlingen denken na over waar zij goed in zijn en wat ze nog zouden willen leren.

EXTRA BENODIGDHEDEN - geen.

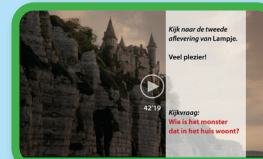
LESDOELEN: LEERLINGEN...

WETEN	KUNNEN	ERVAREN
<ul style="list-style-type: none"> • waar ze al goed in zijn en wat ze (nog) minder goed kunnen. • dat mensen van elkaar verschillen en kunnen hier voorbeelden van geven. • dat je vrienden kunt worden met iemand die je in het begin nog niet meteen heel leuk vindt. 	<ul style="list-style-type: none"> • eigen grenzen aangeven en die van anderen herkennen en er rekening mee houden. • voor een ander opkomen. • zich inleven in de gevoelens van een ander. • verschillende manieren benoemen waarop je vrienden kunt maken. • de verbinding zien tussen iets leren en of dit bij je past of niet. 	<ul style="list-style-type: none"> • door het spelen van rollenspellen hoe je vrienden kunt maken. • eveneens dat vriendschap er niet altijd meteen is, maar moet groeien. • dat ze iets nieuws te weten komen over hun klasgenoot

AFLEVERING 2

In de tweede aflevering van Lampje komt Lampje erachter dat het monster dat woont in het Zwarte Huis, niet echt een monster is. Het is de jongen Edward, Lampje noemt hem Vis. Lampje en Vis lijken elkaar in het begin niet echt te mogen, ze zijn ook heel verschillend. Maar langzaam groeien ze naar elkaar toe.

Zet aflevering 2 aan. Stel vooraf de kijkvraag: Wie is het monster dat in het Zwarte Huis woont?

Leerlingen bekijken aflevering 2 en ontdekken wie het monster is dat in het huis woont.

KLASSENGESPREK

Praat met de leerlingen na over de aflevering.

Bespreek de aflevering aan de hand van de kijkvraag wie het monster is dat in het Zwarte Huis woont en de vraag of je vrienden kan zijn met iemand die heel anders is dan jij.

Leerlingen geven in een klassengesprek antwoord op de twee vragen.

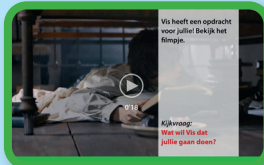
>> Het is maar de vraag of Edward, Vis, een monster is. Hier kunnen leerlingen verschillend op antwoorden. Het is een jongen met een vissenstaart, een zeemeerman. Monsters bestaan niet. Maar ja, bestaan zeemeerminnen? Probeer samen met de leerlingen meerdere kanten te belichten. Het is niet erg als jullie er niet helemaal uitkomen.

>> Bij de vraag of je vrienden kan zijn met iemand die heel anders is dan jij, hebben de leerlingen vast eigen voorbeelden. Deze vraag biedt ook gelegenheid om met de leerlingen te filosoferen over wat vriendschap eigenlijk is. Moet je veel gemeen hebben met een vriend? Misschien niet, maar er is vast iets wat twee mensen bindt. Wat is dat dan?

VRIENDEN

Lampje en Vis komen gedurende de aflevering dichterbij elkaar, ze worden vrienden. Hoe gaat dat eigenlijk in zijn werk: 'vrienden maken'? Helemaal als je een beetje bang bent voor iemand, maar toch nieuwsgierig! Of als je onzeker bent over jezelf, maar evengoed contact wilt maken. Leerlingen leven zich in verschillende vriendschapssituaties in.

Lampje en Vis leren elkaar steeds beter kennen in deze aflevering. Hoe gaat dat eigenlijk: vrienden maken? Vertel de leerlingen dat Vis een opdracht voor hen heeft. Zet het filmpje aan met de opdracht van Vis. Geef vooraf de kijkvraag: Wat wil Vis dat jullie gaan doen? Leerlingen kijken naar het filmpje met de opdracht van Vis. >> Vis wil dat de leerlingen drie rollenspellen spelen over vriendschap.

Leg uit dat op de volgende drie slides steeds één situatie staat, die twee tot vier leerlingen voor de klas in een rollenspel uitspelen. De andere leerlingen maken notities aan de hand van de vragen bij opdracht 7 in het werkervaringsboekje [9]. Vertel dat de leerlingen eerst de drie rollenspellen spelen. Daarna worden de notities van de andere leerlingen besproken. Leerlingen luisteren naar de uitleg van de opdracht. Drie wisselende groepjes spelen de rollenspellen uit. De andere leerlingen maken notities in hun werkervaringsboekje. >> Kies voor de eerste twee rollenspellen twee leerlingen die willen. Voor de laatste situatie zijn vier leerlingen nodig. >> Bespreek zo nodig voorafgaand aan de rollenspellen de observatievragen uit het werkervaringsboekje:

- * Welke emoties zie je?
- * Welke opvallende dingen gebeuren er?
- * Loopt het zoals je had verwacht? Waarom?

Nu de rollenspellen zijn gespeeld, bespreken jullie gezamenlijk wat de observerende leerlingen hebben opgemerkt en genoteerd in hun werkervaringsboekje. Doe dit aan de hand van de drie vragen:
- Welke emoties zie je?
- Welke opvallende dingen gebeuren er?
- Loopt het zoals je had verwacht? Waarom?
Leerlingen geven aan wat hen is opgevallen tijdens het observeren van de drie rollenspellen aan de hand van drie vragen. >> De antwoorden op de vragen kunnen niet alleen per leerling verschillen, maar natuurlijk ook per rollenspel. Zijn de leerlingen eventueel nog andere dingen opgevallen?

LEREN

In deze aflevering gaat het niet alleen over vriendschap, maar ook over leren. Lampje kan niet lezen en vraagt uiteindelijk aan Vis of hij haar dat wil leren. Vis kan niet lopen, maar doet zijn best voor

zijn vader om te leren lopen. Nieuwe dingen leren is waardevol, maar past alles bij je? Ben je goed in alles wat je moet of wil leren?

Lees de uitspraak van Vincent van Gogh voor.

Vraag de leerlingen of ze weten waarom deze uitspraak past bij aflevering 2 van Lampje. Leerlingen luisteren naar de uitspraak van Van Gogh en denken na over waarom deze uitspraak past bij de tweede aflevering van Lampje. >> In deze aflevering proberen Lampje en Vis allebei iets te leren. Lampje leert lezen. Vis probeert te leren lopen. Het leren gaat niet vanzelf, ze moeten er veel moeite voor doen.

Leg uit dat de leerlingen opdracht 8 tot en met 12 over leren gaan maken in hun werkervaringsboekje [9]. Vertel dat nieuwe dingen leren heel waardevol is, maar dat niet alles bij je past. Laat leerlingen de vragen bij de opdracht individueel beantwoorden in hun werkervaringsboekje.

Leerlingen beantwoorden de vragen in hun werkervaringsboekje over leren en gelukkig worden [8-12, p.9].

>> **Leren doen we van kleins af aan. We ontwikkelen ons. Soms is dat zo geregeld door de natuur, zoals leren lopen en praten. En soms leren we iets omdat het *moet* (zoals op school), of omdat we het zelf graag *willen* (zoals een sport).**

Maar niet alles past bij ons. Je kan bijvoorbeeld wel graag willen voetballen, maar het is niet gezegd dat je er ook goed in bent. Je kan er dan nog steeds plezier in hebben, maar misschien ook niet! Dan word je er niet gelukkig van. In de serie zien we dat dit veel invloed op je kan hebben.

>> **Lampje is gelukkig als zij leert lezen, de wereld gaat voor haar open. Vis is ongelukkig als hij leert lopen, het past niet bij hem. Waar zijn de leerlingen goed in en waar willen ze beter in worden. En worden ze daar gelukkig van?**

Verdeel de leerlingen nu in tweetallen en laat ze hun antwoorden vergelijken en bespreken.

Leerlingen ontdekken van elkaar waar ze goed in zijn en hoe ze dat geleerd hebben. En waar ze beter in zouden willen worden en of ze daar gelukkig van worden.

>> **Ieder kind heeft zijn eigen talent en interesses. Met het uitwisselen van hun antwoorden ontdekken ze dit van de ander.**

Vraag tenslotte kort uit wat er tussen de leerlingen besproken is. Hebben ze iets nieuws geleerd over hun klasgenoten?

Leerlingen vertellen wat zij hebben besproken met hun medeleerling naar aanleiding van hun antwoorden op vragen 8 t/m 12 uit hun werkervaringsboekje [9].

BOUWSTENEN BURGERSCHAP: IDENTITEIT

Leerlingen leren...

- > te benoemen wat ze al goed kunnen en wat ze nog beter onder de knie willen krijgen, ook in het licht van het onderwijs dat ze na de basisschool willen volgen.
- > na te denken over schoonheidsidealen, gender, seksualiteit, etniciteit en (on) gelijkheid zoals die gepresenteerd worden in/op (sociale) media, en welke invloed die beelden op hen hebben.

BOUWSTENEN BURGERSCHAP: DIVERSITEIT

Leerlingen leren...

- > de grenzen (emotioneel, fysiek en seksueel) van anderen herkennen en daar rekening mee te houden.
- > de secundaire emoties van de ander te herkennen en te benoemen en te anticiperen op reacties van anderen op het eigen handelen.
- > overeenkomsten en verschillen tussen mensen te herkennen, te benoemen, en in aanzet te verklaren.

BOUWSTENEN BURGERSCHAP: SOLIDARITEIT

Leerlingen leren...

- > voorbeelden van uitsluiting, onrechtvaardigheid, discriminatie en ongelijke behandeling in de eigen omgeving en in het land te herkennen en te benoemen.

Gebaseerd op de SLO [bouwstenen burgerschap](#) (SLO, 2021).